

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 62 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

1 C

2 **maximumscore 2**

korte vakantie
actieve vakantie
natuurvakantie

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

3 C

4 **maximumscore 2**

1 = juist
2 = juist
3 = juist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één antwoord juist	0

5 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- waterrijk / veel meren
- Meerdere populaire Waddeneilanden behoren tot Friesland.

6 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- minder drukte op de wegen
- minder druk op de toeristische voorzieningen

Opmerking

Het antwoord moet ingaan op een voordeel voor de Nederlandse vakantieganger en mag niet geformuleerd zijn vanuit het voordeel van bijvoorbeeld een attractiepunt.

Vraag	Antwoord	Scores
7	D	
8	maximumscore 2 Joppe = juist Mahyar = juist Ellen = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
9	C	
10	maximumscore 1 Zenya	
11	maximumscore 2 • Frankrijk • Duitsland	1 1
12	D	
13	B	
14	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist argument zijn: – De vliegreis naar de Parfuri Lodge is niet duurzaam. – Tien uur autorijden naar de bestemming is niet duurzaam.	
15	B	
16	maximumscore 2 Jos = juist Ibrahim = onjuist Shanna = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
17	D	

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste argumenten zijn twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geen enkele reis kost € 298 / alle reizen zijn duurder zijn dan € 298. – De reis die het dichtst bij € 298 ligt is niet all-inclusive. – Er moet extra betaald worden voor het gebruik van de aircó. 	
	per juist antwoord	1
19	A	
20	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = onjuist 2 = juist 3 = onjuist</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
21	<p>maximumscore 1</p> <p>Duitsland en België</p>	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Alleen als beide landen juist zijn, mag het scorepunt worden toegekend.</i></p>	
22	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat: Griekenland en Turkije vaak eindbestemming zijn voor Nederlanders / Griekenland en Turkije te ver weg liggen van Nederland om met de auto te bereizen en dan door te trekken.</p>	
23	C	

Omgaan met natuurlijke hulpbronnen

24 A

25 B

26 B

27 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- piekafvoer in de rivieren voorkomen
- verdroging tegengaan
- overbelasting van het riool voorkomen

28 **maximumscore 1**

grijs

29 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Men hoeft nu geen hout meer te kappen om water te koken.
- Door de behouden begroeiing kan de woestijn minder snel oprukken.

30 **maximumscore 1**

zure neerslag / zure regen

31 **maximumscore 1**

Hoe hoger de windmolens, hoe hoger het opgewekte vermogen (in megawatt).

Opmerking

Ook goed rekenen dat er minder windmolens gebouwd hoeven te worden / een hoge windmolen kan evenveel produceren als twee of meer lagere windmolens (en kost dus minder ruimte).

32 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist argument zijn:

- Hogere windmolens veroorzaken meer geluidsoverlast.
- Hogere windmolens veroorzaken meer horizonvervuiling.

33 **maximumscore 1**

In de tropen is er een hogere temperatuur / veel meer verdamping dan in Nederland.

34 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat veel bewoners / dorpsgemeenschappen verplaatst zijn of hun akkers onder water verdwenen zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat bij een hogere temperatuur meer water zal kunnen verdampen (en doordat er meer waterdamp in de atmosfeer zit, zal er ook meer regen vallen).</p>	
36	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat het smelten van het landijs op Antarctica zorgt voor stijging van de zeespiegel (en het Noordpoolijs is bevroren zeewater).</p>	
37	<p>maximumscore 2</p> <p>A = waterkrachtcentrale / stuwdam B = thermische centrale / steenkoolcentrale / aardgascentrale / stookoliecentrale C = getijdencentrale / eb- en vloedcentrale</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
38	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat Nederland te weinig hoogteverschil / geen bergen heeft om grote waterkrachtcentrales te bouwen.</p>	
39	<p>maximumscore 1</p> <p>letter C</p>	
40	<p>maximumscore 1</p> <p>A = verdeling van al het aanwezige water op aarde B = verdeling van het zoete water op aarde</p>	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden juist zijn.</i></p>	
41	<p>maximumscore 1</p> <p>1 = zout water 2 = zoet water 3 = water aanwezig in de vorm van ijs 4 = water aanwezig in vloeibare vorm</p>	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Het scorepunt alleen toekennen als alle antwoorden juist zijn.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
42	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat een deel van de neerslag die in Nederland valt afgevoerd wordt via de rivier.	
43	maximumscore 2 A = 3 B = 4 C = 1 D = 2	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
44	maximumscore 2 Harry = onjuist Gert-Jan = juist Meta = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien één antwoord juist	0
45	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een voordeel zijn: 1 <ul style="list-style-type: none"> – Bio-energie is duurzamer dan fossiele energie. – Veel biomassa is afval (bijvoorbeeld groente- en tuinafval). – Biomassa is geen eindige bron. – Gebruik van bio-energie leidt tot minder uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) dan verbranding van fossiele brandstoffen. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een nadeel zijn: 1 <ul style="list-style-type: none"> – Door bio-energie is er minder landbouwgrond voor voedselproductie beschikbaar. – Bij bio-energie wordt hout verbrand en komt er koolstofdioxide (CO₂) vrij. – Om energie op te wekken worden bomen gekapt / om energie op te wekken verdwijnt er bos. 	
46	B	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

47 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- Water wordt niet langer vastgehouden door de begroeiing (waardoor een verhoogde piekafvoer in de rivier ontstaat).
- Door ontbossing spoelt er meer slib van de helling naar de rivier (waardoor de rivier minder water kan bevatten).

48 C

49 C

50 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste functies zijn twee van de volgende:

- waterstand in de rivier reguleren
- irrigatiewater voor de landbouw
- recreatie
- koelwater

per juist antwoord

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 4 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

bron 1	Limburgs Dagblad, 20-05-2010
bron 2	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
bron 3	Dagblad van het Noorden, 15-08-2010
bron 4, 18, 20	vrij naar: CBS, 2009
bron 5	Limburgs Dagblad, 23 juli 2010
bron 6	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
bron 7, 8	Reiz&magazine, juli/augustus 2010 p. 24
bron 9	IS, nr. 10 december 2007, blz. 24
bron 10	de Volkskrant, 12 december 2009
bron 11, 12	vrij naar: NRC Handelsblad, 09-06-2010
bron 13, 14	eigen archief, Cito
foto 4:	cruisevakanties.eigenstart.nl
bron 15	www.inpakkenenwegwezen.nl / www.prettigreizen.nl
bron 16	vrij naar: Rijkswaterstaat, 29-04-2010
bron 17	ANWB routekaart en reisinformatie Midden- en Zuid-Duitsland, 2011-2012
bron 19	eigen archief, Cito
bron 21, 22	eigen archief, Cito
bron 23	De Bosatlas van Nederland Watreland, 2010
bron 24	vrij naar: Het Parool, Merel Straathof, 23-06-2010
bron 25	Instituut voor Beeld en Geluid te Hilversum
bron 26, 27	Felix Features, gepubliceerd in: National Geographic, april 2010
bron 28	Trouw, 19-11-09
bron 29	www.oasen.nl
bron 30	www.natuurkunde.nl
bron 31, 32	eigen archief, Cito
bron 33	www.climatequest.org
bron 34	
afb. A, B & C	www.joostdevree.nl
bron 35	www.joostdevree.nl
bron 36	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
bron 37	vrij naar: www.lenntech.nl
bron 38	eigen archief, Cito
bron 39	vrij naar: www.megen.info
bron 40	vrij naar: grungly.com
bron 41	vrij naar: www.freewebs.com
bron 42	vrij naar: Limburgs Dagblad, 20-05-2010
bron 43	Intermediair, Paul Kwast, 02-09-2010
bron 44	eigen archief, Cito
bron 45	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007